

## Előfizetési árak:

Egész évre 10.— ft  
Félévre 5.—  
Negyedévre 2.50  
Egy óra 1.—  
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-  
nap, vasárnap kivé-  
telével.

# DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

## Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-  
házzal szemben.

## Hirdetések:

Egy hasábos postt  
soronkint 5 kr-ával  
számítanak.

## Egy beszéd.

Budapest, július 3.

Beöthy Zsolt, a tanáregyesület elnöke a tegnapi tanári kongresszust a következő szép beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés! Engedjék meg szívesen köszöntenem mindnyájukat s egyszersmind biztosítanom, hogy a szónoklatnak ebben a klasszikus esztendejében nem kívánom és nem is merném hosszabb beszéddel tenni próbára türelmüket. Csak egy rövid szóval hadd fejezzem ki amaz érzések őszinte melegségét, melyek szívünket eltöltik, mikor a négy folyam és három bérce ezer éve magyarrá lett hazájának minden vidékéről összeseregelve találkozzunk s kezet fogunk egymással. Ebben az esztendőben a magyar emberek kézfogása nemcsak köszöntés, hanem fogadás is. Bizonyára a mienk is az. Mai közgyűlésünk megnyitója azoknak a nagyfontosságú kulturális tanácskozásoknak, melyek egész iskolai ügyünkre kiterjedőleg holnap veszik majd kezdetüket.

A honfoglalás ezredéves ünnepének kétségkívül egyik legméltóbb momentuma lesz ez a kongresszus. A régi honfoglalók emlékére, kik diadalmas csaták után itt a főváros szomszédságában gyűltek pihenőre, találkozni fognak az új honfoglalók, kik a

magyar karddal elfoglalt és egyesített hazának a magyar mivéldésben való egyesítését tekintik és követik hivatásukul. Ez új honfoglaló seregnek előcsapatául találkozzunk mi, középiskolai tanárok már ma, hogy majdan egyesületi ügyeink elintézése után elfoglaljuk helyünket a seregben.

Mikor ennek a seregnek a lelke munkál bennünk, nem ujon szabott írást követünk, nem ujon támadt eszmét szolgálunk, hanem csak karunknak, a magyar tanárságnak dicső hagyományait folytatjuk. Nem fárasztom önöket történeti fejtegetésekkel, csak két vonást említek meg egyszerűen a magyar iskola multjából, ennek már abból a korából, melyben jelen típusai határozottabban kezdenek elkülönülni s ma fennálló intézetünk körül a legrégebbek alakulnak. Innen, az új kor elejéről maradt irodalmi emlékeink bizonyítják, hogy a magyar iskola az első egyike volt, melyben a nemzeti nyelvet tanítani kezdték s benne a nemzeti irányzatnak ezek az első jelentkezései mintegy gyakorlati alapot vetettek Comenius pedagógiai eszméinek.

A másik vonás, melyet említeni kívánok, hogy a magyar iskola ugyancsak az első egyike volt a világon, mely Apáczaival a nemzeti eszmének öntudatos szolgálatára törekedett. Iskolánk-

nak ez a törekvése az idők viszonyaihoz és áramlataihoz képest erősebben vagy burkoltabban, öntudatosabban vagy önkénteletlenebbül, de mindenkor mintegy ős faji tulajdonságunknak elemi erejével élt és hatott.

Midőn mi, a magyar középiskola képviselői egész lelkünkkel szolgálni igyekszünk a mivéldés zászlaja alatt a nemzeti eszmét: nem új irányba tereljük nemzetünk szellemét, hanem elődeink utját követve, az új idők követelményei és föltételei szerint annak a szellemnek legbecsesebb és legjellemzőbb tartalmát kifejezni, megerősíteni és terjeszteni igyekszünk.

A külföldön még jóbarátaink bizonyos nemzeti önzést szoktak szemünkre vetni. Ha önzés az, a minek szive és karjai mindig tárva vannak: a mi szabadságot és műveltséget kínál mindenkinek, a mi a legmagasabb emberi javaknak minél szélesebb körben terjesztésén fárad: úgy mitsem röstelkedhetünk e nemzeti önzésünk miatt. A mint a mai munkánkban jelentkezik, ennek egy eszmétől való áthatottságában, az eszmének feláldozó szolgálatában: érzelmi jelleme és hatása szerint más-e, mint legnemesebb idealizmus? Mikor a nemzeti önzést képviselve, a kívül állókat nem erőszakkal belefojtani, hanem művelés által

## T Á R C Z A.

### Mese a dalról és zenéről.

Irta: Galánffy Lajos.

Dalos pacsirtája egy kedves kis háznak,  
A hol a barátság s szeretet tanyáznak;  
Hogy érzed most magad, te kedves jó lélek?  
Nemde! hogy meglepnek e nyílt sorok téged.  
De lásd! nem én adtam, te adtál rá okot,  
Hogy magamra vettem egy ilyen alakot.  
Azt kívántam tudni — ne haragudj kérlek!  
Dalolsz-e még olykor, hogyha arra kérnek.  
Vagy most is oly ritka ajkaidon a dal...  
A mely a szemekbe mosolyt és könyvet csal,  
És csak nagy kérésre engedsz a szép szónak  
S ajándékba adsz egy dalt, úgy mutatónak.  
Nem tudom! hogy vagyok, de ha dalod  
[hallom,  
Azt hiszem hogy jár, kél, alattam völgy —  
[halom.  
S mint a vén muzsikus a régi nótára,  
Én is felmelegszem egy néhány órára.  
Ugy vagyok én veled, mint a Loreley-jal  
A hajós, kit vonzott a dal bűvös bájjal.  
Megyek, elandalgom, pedig ilyen korban...  
Nem szabad már járni fent a csillagokbán.  
Tudod-e lányka?! mi a dal, a zene!...

És hogy mindkettőnek mi nagy az ereje,  
Tudod-e hol terem? s hogy jön a világra...  
S mért ha dalolni tud az árva nem árva.  
Elmondom én neked, hallgasd, ha nem untat,  
S add tovább másoknak, hogyha megtanultad,  
Hisz tudni sokszor jó, azt is... a mi mese,  
Hátha mondókámban igaz szó is lenne.  
... A dal és a zene, e két ikertestvér,  
Amiről most neked e néhány sor mesél:  
Ugy jön a világra, mint a szép gondolat,  
Egyik fent az agyban, másik szívben fakad.  
Az édes magányban, hol csend van és béke,  
Mindkettő megszólal és úgy jönnek létre:  
Hogy papírra tesszük azt, ez ajkra kerül,  
Komolylyá tesz amaz, ettől napunk derül.  
Mint az anyaföldnek, hogy örök forgása...  
S keblének éltető mindenik forrása,  
Múlik egyik, támad a másik helyébe...  
Ép úgy fakad a dal... a szívek mélyébe.  
Örök az az erő, mely mozgatja őket,  
Átélnek, átfutnak éveket, időket.  
Egyik úgy mint másik ural a világon  
Fent a palotákban, kint a pusztaságon.  
Mi készíti dalra a kiesi madárkát,  
Mi az mi illatot s színt a virágnak ad;  
Mért hajt ki a bimbó az ágon, pohárban...  
Örök titok marad, e tudós világban.  
A mi a lombátor a dalos madárnak  
A mi az üde lég a fünek, virágnak;

Mi a fényes csillag a magas kék égnek:  
Az a szívnek a dal, a zene az ének.  
Tenger lehet a kin, a mely olykor gyötör,  
S kebelünk lehet egy eleven sírgödör...  
A dal, ének szóra enyhül a fájdalom,  
Látjuk hogy kizöldül... a sötét sirhalom.  
Nincsen olyan virág, melynek színe nincsen,  
Szívet mindenkinek adott a jó Isten!  
Minden fűszál, virág fürdik a harmatban,  
Mért ne élhetne hát a szív is... a dalban.  
Az árva nem árva, ha dal kél ajkára  
Örömben, bánatban leghivebb barátja,  
Vigasztal, bátorít a küzdés percében  
— Oh! mi nagy hatalma itt a földi létben.—  
A dal és a zene, ez ikertestvérek  
Bejárják a földet, betöltik a léget,  
Kunyhó, palotába egyaránt betérnek...  
S mindenütt kedvesen fogadott vendégek.  
Fájdalmat csillapít ma ép úgy, mint hajdan,  
A szívnek, léleknek mindkettő ír, balzsam,  
Lelkesít, felemel, vigasztal, meghódít.  
Áhitatra készített, elbűvöl, elbódít.  
Áhitatra készített a magasztos ének,  
Midőn hálát adunk Isten szent nevének;  
És lelkesít a dal, a zene egyaránt,  
Ha menni kell! mikor hazánkön vihar szánt  
Öröm és bánatban hü kísérelnk, társunk,  
Velők van betelve a szívünk, lakásunk.  
Együtt nevelnek fel a szép dajka korba,

hozzáemelni kívánjuk: nem eszményi munkát végzünk-e, hála istennek?

Hogy ez a nemzeti érzület megadja és őrzi ellentétes áramlatokkal szemben a magyar iskolának és munkájának ideális jellemét és ösztönét?

Ennek az idealizmusnak kell áthatnia feladatunk felfogását és munkánk végezését; még pedig ennek nemcsak nemzeti, hanem általában művelő irányában is. A tapasztalás azt mutatja, hogy a magyar iskola, a műveltségnek minél magasabb színvonalára emel valakit, annál erősebb kötelekkel fűzi a magyarsághoz. E tapasztalás és tanúságai vezessék tanácskozásainkat és szolgáltatásunk munkásságunknak vezérlő fonálát.

Legyen ideális törekvéseinknek tüzhelye mindenha egyesületünk, melynek új szervezete ugyszólván a mai közgyűlésünkkel lép érvénybe. Az új szervezet alap gondolatát egy régi magyar felfogás képezi: szabadságban van az egység. Ne feledjük azonban el, hogy ezen a felfogáson nyugvó szervezeteknek állandóságot és sikert csak a szabadon, önálló és kisebb körökben érvényesülő erőknél közös, egyező, nagy célra törekvő érzülete biztosíthat. E szervezet csak akkor fog bevélni, ha az egyesületünkhöz való ragaszkodást, a munkájában való részesség kedvét emelni fogja.

Adja Isten, hogy így legyen. Gondoljuk meg mindnyájan, hogy egyesületünk nem csak magunkért van, hanem azért, a miért mi is mindnyájan vagyunk: a világságért, mely nekünk siker, a nemzetnek erő, a hazának dicsőség.

Egyik vagy mindkettő kísér . . . nyugalomra. Szélben vagy viharban, mindenütt dal, zene. Egyik, vagy mindkettő versenyre kél benne. Az „Ur” munkáját is e kettő kíséri, Az angyalok kara és az ég dörgése. . . . Ez a dal, a zene, így születnek együtt, Bánatot oszlatnak, adnak örömkönyűt. A szívárvány mellett, vagy ha az ég dörög, Azokhoz kik érzik . . . barátságuk örök.

Dalolj, dalolj tovább, szép szöke gyermekem! Addig vagy csak boldog e földi életben: A míg él ajkadon a dal bűvös hangja, Az ifju kedélynek e esodás harangja. Addig vagy igazán boldog, elhidd nekem, S csak addig van ifju zománez a lelkedon: Mig a dal, a zene hü kísérod, társad, A míg e két testvér tölti be a házad. Dalolj! dalolj tovább, te dalos kis madár. Kihez a csalogány lopva tanulni jár. Éneked Loreley, varázsszal van teli . . . Csengése szívhez szól, a lelket emeli. Dalolj! dalolj soká, gondtalan örömben. Így lesz meg a béke sokáig körödben: S meglásd! ha beköszönt szivedbe a tavasz, Boldog léssz. Az égben így van megírva az.

— **A klegyezési tárgyalások.** Bánffy Dezső báró miniszterelnök, továbbá Darányi, Dániel Ernő, Lukács László és Jósika Samu báró miniszterek — mint a M—g írja — július 15-ikén Bécsbe utaznak szakreferenseik kíséretében s ott az kérdések egész vonalán megkezdik a tárgyalásokat. Mindkét részről azt óhajtják, hogy a tárgyalások a nyár folyamán befejeződjenek, úgy, hogy a parlamentek őszi ülészaka már foglalkozhasson a időközben kidolgozandó javaslatokkal. A magyar kormány szeretné, ha nem kelene felmondania a vámközösségi szerződést. A közelebb megkezdendő tárgyalások főként az őrleli forgalom, az állat-egészségügyi határozmányok és a tarifa ügyeit érintik. Az osztrák kormány megmaradt ama követelése mellett, hogy Magyarország ne részesíthesse előnyben saját ipartermékeit az állami szállításoknál és egyebütt. A pénzügyi kérdések leginkább a fogyasztási adókra vonatkoznak. A magyar kormány megígérte, hogy a fogyasztási adókat felemeli s hozzájárult a petroleumvám felemeléséhez is, a galicziai források érdekében. A bankkérdés tekintetében még nem sikerült a meg egyezés, de a kormányok a szabadalom ügyét az ősz folyamán okvetetlenül rendbe akarják hozni.

— **Külföldi hírek.** (Az új osztrák főudvarmester.) Ő felsége herceg Liechtenstein Rudolf altábornagyot főudvarmesterévé nevezte ki. — (Szerb-montenegró szövetség.) A Daily Telegraph megbízható forrásból azt a hírt közli, hogy Nikita fejedelem utóbbi belgrádi útjának igen fontos politikai célja volt, amely ellenünk és Törökország ellen irányul. A montenegrói fejedelem és Sándor király első sorban Törökország, de monarkiaink ellen is irányuló szövetséget kötött.

## A II. egyetemes tanügyi kongresszus.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 3.

Az ezredévi ünnepek első sorozata a múlt hónapban lezajlott. Fényes ünnepek, méltók a nemzet dicső multjához. Ma kezdődik kevesebb fényvel, kevesebb zajjal azon férfiak ünnepe, kik hivatva vannak, hogy a nemzet jövő ezredéjét biztosítsák. Összeggyűlnek az ország szívében azon tanfőfiak ezrei, kiknek kezében Magyarország jövője van letéve. Örömmel üdvözljük a férfiakat, örömmel üdvözljük a nemzet eme apostolait. — Hosszu évtizedek után együtt látjuk ismét nemzetünk kulturájának munkásait, a kik mindnyájan mozgatói, sőt egyenesen tényezői ama nagy gépezetnek, mely együtt véve hazánk műveltségét és kulturáját képviseli.

A kisednevelés legelemibb fokától fel az egyetemi előadás legfelsőbb fokáig, beleértve a szakképzés és művészi kiképzetés minden fokozatát együtt lesznek mindnyájan, hogy ország-világ előtt dokumentálják a nemzeti kultúra egységét, összetartozóságát.

Fontos kérdések azok, melyeket a kongresszus egyes szakosztályai megvitatnak, fontosak, mert sehol annyi javítani, annyi tökéletesíteni valót nem találunk mint közoktatásügyünk terén. Alkotmányunk visszaállítása óta az állam belső kiépítésével, pénzügyi bajainkkal annyira el voltunk foglalva, hogy a népnevelés, közok-

tatás ügye valóságos mostoha gyermekké vált. Hála a gondviselésnek, Magyarország mint állam megszilárdult, állami önállóságunk mindinkább kidomborodik és az ezredévi kiállítás alkalmat nyújtott, hogy a külföld is tisztán lássa önállóságunkat.

Egy századnak kellett lefolynia, míg ténynyé, hus és vérré vált az 1799. országgyűlés ama sarktvénynyne, hogy Magyarország önálló, semmi más államtól nem függő, teljesen önálló.

A munka azonban még befejezve nincsen. Hazánk nagyjai, politikusaink, államférfiaink megteremtették a külső keretet, a test megkapta csontszervezetét. Gondoskodnunk kell a belső keret kitöltéséhez, a csontszervezetbe bele kell lehelnünk a lelket, az éltető elemet és ez, hogy Magyarország nem csak önálló politikai állam, hanem nemzeti állammá váljék. Ez a munka a tanügy férfaira vár. Ha Poroszország külső nagyságát, hatalmát a tanítóknak köszönhetette, mi bátran várhatjuk a nemzet belső megszilárdulását, az állam kebelében élő összes nemzetiségek egyesítését a nemzeti kultúra jegyében és segítségével a tanügy vezetőitől és munkásaitól.

A kisednevelés legalsóbb fokától, a népoktatás, középiskolákon, szakiskolákon át a legfelsőbb tanítás fokáig mindmennyian át kell vonulnia a nemzeti jellegnek, a nemzeti szellemnek. Igaz ugyan, hogy a tudomány nincs nemzethez kötve, kétségtelen, hogy a művelt nemzetek egymásra hatással vannak, sőt kell, hogy hatással legyenek. De a tudomány minden ágában, minden szakában, sőt a tanítás minden fokában kidomborítható azon sajátos vonás, mely nemzetünkre mondható. Csak örvendeni tudunk tehát, hogy az ezredéves ünnepélyek alkalmával a tanügy férfiai zárt sorokban jelennek meg, együtt érezve, együtt tanácskozva. Nincs ott külömbőség a néptanító, középiskolai vagy egyetemi tanár között, mindnyájan egy és ugyanazon eszme szolgálatában állanak, mindnyájan ugyanazon cél felé törekszenek. A cél, a vezérlő eszme egy . . . és ez: a nemzeti kultúra megalapítása. Isten áldása legyen munkálkodásukon.

Dr. Sz. S.

## Az új kurzus.

Jól értesült szerb forrásból, július 1-ről kelteve, a szerb miniszterelnök legújabb nyilatkozatai tárgyában a következő figyelemreméltó közléseket kaptuk a „Pester Correspondenz” útján:

„Novákovic ur igen elítélő módon nyilatkozik ama politikáról, melyet a szerb királyságban az ő minisztersége előtt esnáltak és azt gondolja, hogy egy hetvenéves történelem logikai következményeit vonja le, ha ma Oroszország, holnap Montenegró, holnapután Franciaország kabátszárnyára akasztja magát. Novákovic ur az Oroszországhoz való csatlakozásban a politikai és Franciaország kegyében a gazdasági függetlenségét keresi Szerbiának. A szerb királyság higgadt és elfogulatlan elemei, köztük maga a király, kétségbe vonják az ultraradikális szerb kormány eme legújabb kísérleteinek eredményét. Szerbia politikájának minden irányban önállónak és függetlennek kell lennie. Annak megváltoztatása és a csat-

lakozás Oroszországhoz csak e függetlenség költségére történhetik. Az új politikai irány meglehetősen hamar tévútra vezethet, amelyen a visszafordulás ép oly lehetetlen, mint a mily lehetetlen lenne Szerbia haladása és állása a balkáni államokban.

Gazdasági téren Oroszország semmi körülmények közt sincs abban a helyzetben, hogy támogatásában részesíthesse Szerbiát, ezért fordul a császár hatalmas szövetségének, Franciaországnak kegyelméhez, hogy Szalonikin át tengeri úton érjen el holmi gazdasági előnyöket. A szerb kereskedők Novákovic alatt a tengeri utat Szalonikin át francia kikötőkbe már gyakrabban megtették és e kísérleteikkel alapos csalódásokat éltek meg. Az élő állatok berakása Szalonikiben, a hosszú tengeri út és a kirakodás Franciaországban roppant veszedelmekkel van összekötve. Az állatok nyomoruságos állapotban egészen elértéktelenedve érkeznek meg és a szállítmányok nagyobbik fele tönkre megy utközben.

A szerzett szomorú tapasztalatok után bizony egyszerűbb lenne, ha közgazdasági helyzetét Szerbia több alapossággal és kevesebb chauvinizmus-sal mérlegelné. Ha Szerbia kára az utolsó évek alatt nagy volt és tényleg körülbelül 9 millió frankra rugott, akkor az osztrák-magyar monarchia kára legalább tízszer akkora és a védelem, melyben a magyar kormány a magyar mezőgazdaságot részesítette, természetesen ép oly elengedhetetlen volt, mint ezélszerű. A közgazdasági állapotok orvoslásához egyszerűbb és közelebb fekvő ut vezet. Orvosolják alaposan a szerb királyság kétségbeejtően nyomoruságos állategészségügyi viszonyait s aztán többé nem létezik semmi, ami útjában állhatna Szerbia jó viszonyának Magyarországhoz. Ezt a közelfekvő megoldást azonban meg sem kísérik, dacára annak, hogy az jótékony cselekménye lenne a szerb kormánynak. Ellenben Keleten és Nyugaton prokteroktat és barátokat keresnek, hogy a rájuk nézve egyetlen mértékadó nagyhatalmat brüszkírozhassák és veszedelmes maguk tulbecslésében vele újat huzhassanak.

Novákovic miniszterelnök új irányú veszedelmes és kalandos vállalkozás, melytől a fennálló rend barátai Szerbiában visszajednek és minden megengedett alakban nyilvánítják aggályaikat. Szerbia politikáját egy lázbeteg ember csinálja és nagyon kellemetlen lehet az ébredés a lázas álomból.

## Az országos középiskolai tanáregyesület közgyűlése.

Budapest, július 3.

Az országos kongresszusoknak talán legfontosabbika, a melynek tizenhét szakosztálya a legnagyobb és legapróbb kérdések megvitatására lesz hivatva: a II. orsz. és egyet. tanügyi kongresszus tegnap vette kezdetét.

Ezt a nagyfontosságú tanácskozást délelőtt egy, ugyanezen szakba vágó egyesületnek közgyűlése előzte meg. Harminczadik rendes évi közgyűlést tartotta meg az országos középiskolai tanáregyesület a kiáll. ünnepélyek csarnokában Beöthy Zolt elnöklété alatt számos egyetemi fővárosi és vidéki középiskolai tanár jelenlétében.

A közgyűlést Beöthy Zolt nyitotta meg, a ki Zsilinszky Mihálynak, mint a miniszter képviselőjének és Klamarik János min. tanácsosnak mondott meleg üdvözlő szavakat, végül megköszönte Schmidt kiállítási igazgatónak, a miért oly szívesen átengedte a tanároknak a csarnokot. További beszédében a tanügyi fontosságát fejtegette, amelyet lapunk élén közlünk.

Most Zsilinszky Mihály mondott

köszönetet azokért a szavakért, a melyekkel az elnök a kormányról megemlékezett. Biztosítja az egyesületet, hogy a kormány a tanügynek minden dolga iránt a legmelegebben érdeklődik.

Az évi jelentést Szigetvári Iván olvasta fel. A jelentés bevezető sorai az egyesületnek a tanügyi kongresszus munkáiban leendő részvételéről szólnak. Majd az egyesület lefolyt évi működésével foglalkozik, hogy a kormányhoz mely ügyekben intéztek felterjesztéseket, hogy az új helyiségbe költözött az egyesület, hogy az új alapszabályokat jóváhagyták, hogy a vidéki körök mely működést fejtettek ki és hogy a budapesti kör is megalakult 100 taggal. Szól a halálesetekről. Szép szavakban emlékezik meg Szarvas Gáborról, az elhunyt jeles nyelvészről, a kinek szobrát a gyűjtés útján befolyt összegből már megrendelte az egyesület és azt remélhetőleg nemsokára le is fogja leplezni. A jelentést, valamint a Müller József pénztáros előterjesztette pénztári kimutatást a közgyűlés tudomásul vette. A bevételek 6930 frtra, a kiadások pedig 4162 frtra rugtak. Az egyesület vagyona 12,816 frtot tesz.

Szigetvári Iván titkár még bejelentette, hogy az új tisztikar, a mint már közöltük, a napokban megalakult.

Rombauer igazgató indítványára a közgyűlés köszönetet mondott a tisztikar újra megválasztott, valamint visszalépett tagjainak.

Klamarik János eljenzések közepette hozza a közgyűlés tudomására, hogy Wlassics Gyula kultuszminiszter 1000 frt segélyt adományozott az egyesületnek.

Az indítványok tárgyalása után még 15 fővárosi és 24 vidéki tagot választottak a választmányba, mire a közgyűlés az elnök zárószavaival véget ért.

A közgyűlést a Petánovits vendéglőben kedélyes lakoma követte.

## A feleség adósságai.

Hitvestársakat közlő érdeklő ítélet hozott a napokban a bíróság, melynek lényege az, hogy a feleség által csinált adósságot a férj csak akkor köteles kifizetni, ha nevének eme műveletei az ő tudtával történtek.

Az ítéletet a törvényszék ekképen indokolja:

Igaz, hogy a családi szükségletek fedezéséről a férj, mint a család feje köteles gondoskodni; mindemellett a férj eme törvényes kötelességéből, továbbá abból a körülményből, hogy a háztartás vezetése természetesen a feleség feladatát képezi, még egyáltalán nem következik, hogy a férj feleségének hitelvásárlásai alapján, melynek tárgyát háztartási cizelokra alkalmas és arra felhasználni szokott dolgok képezték, a hitelező részéről feltétlenül felelőségre is volna vonható; mert a nőre háruló ama feladat természetéből és céljából még szükségképpen nem folyik annak a férjnek is kötelező hitelvásárlásokra vonatkozó felhatalmazottsága; és mert a családi szükségletek mily módon és mérvben való kielégítésnek kérdésében a döntő szó a férjnek, mint családfejnek és a családi költségeknek, az erre a célra fordítható jövedelmekkel való kellő egyensúlyban tartásának örét illetően meg, ha a feleség vásárlásának ténye egymagában véve a férj irányában a vételár kifizetésének feltétlen kötelezett ségét megállapíthatná; ugy nyilván a férjnek fentebbi joga tételnek merőben illuzoriussá s a hitelező gondatlanságának s a feleség könnyelműségének találkozása könnyen a család anyagi romlására vezetne.

Hanem figyelemmel arra az általános kötelmi jogelvekre is, hogy a kötelmek rendszerint csak az abban résztvevő felek között hatályosak, valamint arra, hogy

amennyiben tartási és ellátási kötelességének a férj netán meg nem felelne, ennek betartása tőle csak a törvény rendes útján szorgalmazható: felesége hitelbe vásárlásaiból folyólag, lettek legyen bár azoknak ugynevezett háztartási cizkek tárgyai, fizetésére csak ugy kötelezhető, ha hitelező bizonyítja, hogy a vásárláshoz a férj hozzájárult, vagy ily hozzájárulás hiányában legalább oly körülményeket igazol, melyek alapján megállapítható, hogy a férj feleségének vásárlásáról s a vásárolt tárgyaknak a közös háztartásban való felhasználásáról tudomással bír.

## Városi rendkívüli közgyűlés.

— (Ötödik nap. —

Debreczen, július 3.

A mai rendkívüli közgyűlésen folytatták a szervezeti javaslat tárgyalását.

Gróf Dégenfeld József főispán 9 óra körül eljenzések között a terembe lépve, megnyitja a közgyűlést, aztán hozzáteszi: amint a tegnapi közgyűlés bezártakor jeleztem, a mai gyűlés első tárgya a múlt közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése.

Vecsey Imre tanácsnok felolvasta a jegyzőkönyvet, melyet hitelesítenek.

Következett aztán a XII. rész II. fejezetének, a gyám-pénztárnak tárgyalása.

A 143. §. Juhász Ignác javaslata szerint oda módosított, hogy: „A gyám-pénztár hatásköre a gyámoltaknak és gondnokoltaknak a pénztárba helyezett pénzeinek és értékeinek vagyoni felelősség melletti kezelésére terjed ki.”

A 147. §-nál Gergely Antal adópénztárnok emel szót az iránt, hogy 18000 állami adóköteles mellett ugyanannyi utadó köteles van s egy pénztárnál együtt kezelni lehetetlen, kéri azok külön választását, miután külön adókönyve van az utadónak is.

Márk Endre szerint az adófizető felek érdekeiben is jobb az, ha együtt van. Különben is a kezelésnél lesz róla szó. Ajánlja, hogy maradjon a javaslati szöveg.

A közgyűlés meghagyja a szöveget. A XII. rész végére a polgármester indítványára a IV. fejezetnek és külön szakasz alá a következők vétettek be: „A város felügyelete alatti pénztárak kezelői a közgyűlés által időközben netalán rájuk bízandó teendőikért külön díjazást nem igényelhetnek.”

A XIII. részben a 150. §-ban az e) és m) pontok következőképp összevonatnak: „Ev végével a B) főkönyvet, lezárja a kir. adóhivatal számfejtő könyvével egyeztetvén, hitelesítéssel ellátatja s a következő év elején a kir. adóhivatalnál bemutatja.”

A g) pontnál vita támadt a leírás szó felett. dr. Nagy Zsigmond a törlés, mint jobb magyar szó, alkalmazását sürgeti. Juhász Ignác, id. Csanak József megokolják mért alkalmasabb a leírás, mire a közgyűlés meghagyja a vitás kifejezést.

Kiss Albert indítványozza, hogy: „Az adópénztárnok a felek által fizetett összeget a különböző adónemek között a törvény rendelkezései szerint megosztani tartozik.” Elfogadták s az e) ponttal összevont m) pont alá tételtek. A 151. §-ból Kiss Albert indítványára az „1 hadmentességi nyilvántartóból” kimarad. E helyett ama passus, hogy „2 írnokból és a szükséghez képest megfelelő számban alkalmazandó napidíjasokból” kiegészítették azzal: „kik közül az egyik a hadmentességi díj nyilvántartását is vezeti.”

A XIV. rész, a mérnöki hivatal szervezése következett, melyre a Reichmann Armin által már előzőleg kiosztott nyomtatott módosítási javaslatok közkészen forogtak.

Vecsey olvassa a czimet, mire feláll: Reichmann Armin 30 évi tapasztalata

alatt meggyőződött arról, hogy ez a mostani helyzet (értve a mérnöki hivatal) rendkívül káros a városra. Ha így marad, milliókra menő kárt fog annak okozni. Beesületben megöszült, 20 év óta van dolga az itteni urakkal, külföldön is sok dolga volt és tapasztalatokból mondhatja, hogy milliókra fog a kár menni a város rovására, ha a mérnöki hivatal továbbra is így marad. (Idegesen beszél.) Ne higgye a tek. közgyűlés hogy személyi tekintetek vezetnek, mint a hogy elterjedt a városban, (csöndes moraj — tudjuk!) egyedül a város érdeke vezet. Ez nem mehet így tovább, (szinte remeg az idegességtől) nem mehet a város érdekében.

Elnök: Csak nyugodtan méltóztassék.

Reichmann: (kissé nyugodtabban, a czvikkert feltéve) ajánlom elfogadásra követhető indítványomat. (Átadja az írott javaslatot Vecsey tanácsnoknak. (Körül mosolygó arcok.)

Többek hozzászólása után Vecsey tanácsnok felolvasta a javaslatot. Lengyel Imre jelentkezik szólásra. Tudja a közgyűlés, hogy a főmérnöki állás most is helyetlenséggel van betöltve, mert a bizottság nagy figyelemmel és körültekintéssel akart eljárni a mérnöki hivatal szervezésénél. A mérnöki hivatal szervező albizottság vezetője többet mondhatna, mi indította a bizottságot a javaslat ilyenformán való megállapítására. Reichmann ur azt mondja, hogy milliókra menő megtakarítások eszközöltetnek az ő propositiója elfogadása esetére, pedig a javaslatból csak az tűnik ki, hogy 750 frt takarítatnak meg.

Semmi olyan lényeges különbséget nem lát a nagy figyelemmel s a város viszonyaira tekintettel készített szabályzat és a beadott javaslat között, miért is a Reichmann Armin javaslatát nem fogadja el tárgyalásra.

Dr. Bakonyi Samu először is arról szól, hogy a gyengébb előadásu javaslattevő a közgyűlés némely tagja által olyan fogadtatásban részesült, ami arra nézve rossz hatással volt.

Elnök konstatálja, hogy semmi olyan nem történt a közgyűlésen, ami igazolná Bakonyi felszólalását. Közbeszólások pedig megesnek mindenütt. (Felkiáltások: az elnök teljesítette kötelességét.)

Bakonyi: En csak egyesekre vonatkozólag szoltam, akik részéről a javaslattevő ellen a gunyt magam is tapasztaltam.

Aztán méltányolva a javaslatot, annak érdekében sok indokot hozván fel, ajánlja a módosítási javaslatot tárgyalásra elfogadni, melynek intenciója a város szépítési s egyéb, a mérnöki hivattól függő érdekeinek előre vitele.

Dr. Balkányi Miklós: Reichman Armin ur bátran megtehetette volna javaslatait a szabályzati javaslat tárgyalásának keretében, mert lényegileg semmi különbség sincs a két javaslat között.

A mérnöki hivatalnak egységesnek kell lenni. Reichman Armin ur pedig külön önálló ügyosztályokat javasol felállítani, még sok érvet hoz fel a mellett, hogy a beadott javaslat felesleges, melyet nem is fogad el tárgyalás alapjául.

Dr. Kola János orsz. képviselő is a mellett szól, hogy a beadott javaslat tárgyalása csak felesleges munka lenne, mert az elvekben megegyezik a 15-ös bizottság által készített javaslattal, kevés eltéréssel.

Elnök szavazásra bocsátja a dolgot, mire a közgyűlés Reichmann Armin és dr. Bakonyi Samu kivételével elveti a módosítási javaslatot, mire a szabályzati javaslatban foglalt mérnöki hivatal szervezésére vonatkozó rész tárgyalása megkezdődik.

A 154. §-nál Bakonyi javasolja, hogy a városi főmérnök helyett egy *műszaki*

*tanácsos* legyen a mérnöki hivatal főnöke és vezetője a ki egyszersmind a tanácsban is szavazattal birjon, továbbá törvényből próbálja kimagyarázni, hogy a főmérnöki állás választás utján és nem főispáni kinevezés utján tölthető be. Dr. Kola János a kvalifikáció meghatározására vonatkozó módosítási javaslatot terjeszt be, amelyet azonban később visszavon, miután a szavazás által tárgyalanná vált. A kinevezés vagy választási jog hosszú vitát provokált, úgy szintén a műszaki tanácsosi állás megállapítása is, mely vitában részt vettek dr. Kola János, Kiss Albert, Juhász Ignác, Márk Endre, dr. Nagy Zsigmond, Kovács József, Simonffy Imre polgármester.

Szavazásra kerülén a sor, maradt a szöveg változatlanul, a hogy a szervezeti javaslatban áll, a főmérnöki állás betöltésénél természetesen a főispán kinevezési jogával, amint a törvény ír elő.

A közgyűlés fél két óraker ért véget. Holnap folytatják.

## Táviratok.

— A Debreczeni Ellenör saját tudósítójától. —

### A néppárti Vajay.

Budapest, július 3. Vajay István kerületében néppárti korteskedést üz, mivel szemben választói figyelmeztetik. Vajay azzal védekezik, hogy választóinak reverzalissal kötelezte magát, hogy a függetlenségi pártban marad s annak alapján tagja a klerikális Ugron-frakciónak.

### A tanügyi kongresszus.

Budapest, július 3. Az országos tanügyi kongresszus ötezer ember jelenlétében ma megnyílt. Heinrich Gusztáv elnöki megnyitója után üdvözlő feliratot küldtek a királynak. Wlassics miniszter beszélt aztán, majd Berzeviczy államtitkár fejezte ki az egységes nemzeti iskoláról szóló tételt.

### Hirek Athénből.

Budapest, július 3. Athénből táviratozzák, hogy ott tegnapelőtt a felkelők és törökök között véres összeütközés történt. A felkelők megverték a törököket. 200 halott maradt a csatatéren. A felkelők 3 ágyut is elfoglaltak.

## NAPI HIREK.

### Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 óraker csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Orthon“-a Keresk. akadémiá palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 óraker, ünnepnapokon d. e. 11 óraker.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárafelteknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A debreczeni kir. járásbíróság szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

### Előfizetési felhívás.

Az 1896-ik év harmadik évnegyedének közeledtével felhívjuk olvasóink szives figyelmét lapunk eddigi előfizetésének megújítására.

Programmunk ezentul is a régi marad, mert erős meggyőződéssé kövült bennünk az a tudat, hogy a jövő a **szabadelví** eszméke. E meggyőződésünkből kifolyólag egy pillanatra sem habozunk továbbra is azon az uton haladni, melyet huszonkét évvel ezelőtt haladásunk és elveink győzelmi irányául megjelöltünk.

Szellemi és anyagi erőben gazdag városunk érdekeit is szeretettel fogjuk szolgálni ezentul is. Egy mozzanat sem fogja kikerülni figyelmünket és hűséges odaadást fogunk tanusítani minden oly kérdésben, mely széppé, naggyá és virágzóvá akarja tenni az Alföld eme őszerejű metropolisát.

A Debreczeni Ellenör komoly és megbízható hírlapírás organuma lesz a jövőben is és tiszteletben fogja tartani művelt olvasóközönségének irodalmi jó izlését. Zsurnalisztikai vervevel s a mások nézeteinek, politikai hitvallásának tiszteletben tartásával fogjuk irni lapunkat úgy, hogy az szivesen látott és nélkülözhetetlen jó barátjává váljék m. t. olvasóinknak.

A Debreczeni Ellenör szerkesztősége.

### Kérelem.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése **junius hó végével lejárt**, hogy a megfelelő összeget beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése megzavartassék, mert ezentul csak azoknak küldjük lapunkat kik egy bizonyos tetszés szerinti időre előre fizettek.

Hátralékos előfizetőinket is kérjük, hogy eddigi hátralékaikat mielőbb rendezni sziveskedjenek, minthogy ellenesetben a lap további küldését f. évi július hó elején beszüntetjük.

Egy napilap előállítása és fenntartása olyan óriási költséggel jár, hogy ezen költségek fedezése céljából csakis rendes előfizetőinkkel számolhatunk.

### A kiadóhivatal.

— **Fizetésemelés és lakbör.** A tegnapi városi közgyűlésen kapott megbízás következtében Szabó József főszámvevő azonnal kidolgozta a mostani és a tárgyalás alatt lévő szervezeti szabályzatba fölvetett fizetések összehasonlítását és ezt a munkát kinyomatva már ma délelőtt szétosztották a közgyűlésen. A tisztviselői kar, segéd- és kezelő személyzet jelenlegi fizetése összesen 121817 frt 50 kr-ra rug. A proponált fizetésemelés 43482 frt 50 krt tesz, a lakbörök pedig 24700 frttal terhelik a budgetet. A javasolt rendezés által tehát a hivatalok személyi kiadásai 182600 frtra emelkednek. A tényleges emelkedés, miután néhány állás megszűnnék és ez 7400 frt megtakarítást idéz elő, a fizetés javításoknál 36082 frt 50 kr., a lakbörök behozatala által pedig 24700, összesen 60782 frt 50 kr. Ez összegből

régi tisztviselőkre 26932 frt 50 kr, ujonnan szervezendő állásokra 33850 frt esik. A szolgálta (hajdu, közrendőr, erdővéd) személyzet mostani fizetése 50644 frtot tesz. A fizetésemelés 13946, a lakbér 7120 frttal növeli az e czimen teendő kiadásokat, amely ily módon 21066 frttal, tehát 71710 frtra emelkedik. A tisztviselő kar és a szolgazemélyzet fizetésének javítása és a lakbér behozatala együtt **81848** frt 50 kr új kiadást jelent. Ebből az ujonnan szervezendő hivatalokra 33850, ujonnan szervezendő szolgálta (rendőri) állásokra 13980 frt esik. A mi a fedezetet illeti, a főszámvevő azt jelenti, hogy ma még, midőn a jövő évi költségvetés összeállításával nem foglalkozunk, erre nézve biztos, határozott felelet nem adható. De reményli, hogy részint megtakarításokkal, részint a jövedelmi források jobb kihasználásával ezen nagy összegnek látszó emelkedés is *fedezetet talál a költségvetés keretén belül*. Jelenleg a legmagasabb fizetés 3500 frt, a polgármesteri s a legalaacsonyabb 400 frt, a kerületi orvosoké. A javaslat szerint ugyancsak a polgármester élvezné a legmagasabb fizetést 4500 frtot s utánna a főmérnök következne, a polgármester mostani javadalma csaknem megközelítő fizetéssel, 3300 frttal. A főjegyző, főkapitány és az építész egyenként 2600 frttal lesznek díjazva. Hatszáz forintnál kisebb fizetést nem ösmert az új szervezet.

— **Az anyakönyvi kerületi felügyelő székhelyét** — mint a Nyiregyházi Hirlap írja — a belügyminiszter Nyiregyházáról Debreczenbe helyezte át. Az áthelyezés oka az, hogy az eddig Zemplén-, Szabolcs- és Hajdumegyéből álló felügyelői körből Zemplénnémet megye az ungvári székhelyhez csatoltatott — s helyette Jász-Nagykun-Szolnokmegye csatoltatott ide. Az így kiegészített körnek természetesen központja pedig nem Nyiregyháza, hanem Debreczen.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. Boldizsár Kálmán, az iparhatóság vezetője és Kiss Orbán Imre városi számvevő tegnapelőtt és tegnap délután megvizsgálták az öt betegséglelyző pénztárt. Valamennyinél a legnagyobb rendet s javult üzleti állást konstataáltak.

— **Kinevezések.** Ő Felsége Szűcs Lajos a debreczeni kir. ítélőtáblához berendelt bírósági jegyzőt a szatmárnémeti járásbírósághoz albiróvá, az igazságügyi miniszter Kovács Mihály temesvári ítélőtáblai irnokot a debreczeni járásbírósághoz nevezte ki. A belügyminiszter Erhey Jánost a hajdusámsoni anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé nevezte ki.

— **Halálozás.** Gyenge András henczidai ref. lelkészt július hó 2-án 79 éves korában kísérte végső nyugalma gyülekezetébe, melynek 50 éven keresztül hű lelképásztora volt, ki az ottani szegényeknek valódi apja gyanánt viselte magát. Ő volt Könyves Tóth Mihály, volt debreczeni lelkésznek, első káplánja, ki özv. Sári Lászlónét, K. Tóth Mihály mostoha leányát, olvasni tanította, ki aztán később Amica név alatt egyik legtermékenyebb írónővé fejlődött. Gyenge Andrást, mint káplánt Debreczenben nagyon szerették s innen 1846-ban választották meg Henczidára, hol ez év április havában tartotta 50 éves jubileumát. Ezelőtt 8 évvel, épen július 23-án temette el első feleségét, Onodi Teréziát s 8 év múlva épen azon a napon az idvezültnek életében nyilvánított óhajtatásához képest Könyves Tóth Kálmán tartott halotti egyházi beszédet. — A temetésen 16 lelkész vett részt.

A henczidai dalárda szabatosan énekelte s a sirnál Földváry Jenő segédlelkész mondott rövid sirbeszédet. Mint jellemének egyik kimagasló vonását emeljük föl, hogy mikor Könyves Tóth Mihályt elfogták, egykori káplánja főnökének fiát, Sámuel, e most képzett iparost, több éven át tartotta s nevelte s családját mindvégig csaknem a magáénak tartotta. Egyszerű ember, de gyémántjellem volt.

— **Debreczen város hódoló felirata.** A májusi diszközgyűlés határozatából kifolyólag Debreczen város Ő felségéhez hódoló feliratot intéz, a melynek szószerinti szövegét annak idején közöltük. A feliratot most Zelinger Ede, városunk e kiváló műfestője pergamentbe készíti el remek kivitelen. A diszes munka a napokban elkészül.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A debreczeni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Barna Endre mezőturi ügyvéd, más kamara területére történt átköltözése következtében a névjegyzékből kitöröltetett.

— **Kugli-verseny.** A kereskedő ifjak önképző egyesületének kerti helyiségében vasárnap, e hó 5-én, verseny díjtekvés lesz, mely alkalommal 12 igen értékes és esinos tárgy lesz kijátszva, köztük első díj egy kettős fedelű arany óra, második díj egy 20 koronás arany; vendégeket szívesen fogadnak.

— **Kérelem a t. közönséghez.** A Budapestre szóló levelezéseket a hiányos címzés miatt még mindig nem lehet a kellő gyorsasággal kézbesíteni, mert a címíratban a t. közönség többnyire csak az utcát és a házszámot tünteti ki, holott ha a közigazgatási kerületet és lehetőleg az emelet, ajtószámot is feljegyeznék, a levelezések kézbesítését meggyorsítaná és a postai közegek teendőit is megkönnyítené. Az utazó postai alkalmazottak — ugyanis — a Budapestre érkező mozgó és kalauz postákkal közvetített összes levelezéseket már utközben közigazgatási kerületek szerint rendezik oly czélból, hogy a kézbesítéssel foglalkozó székesfővárosi postahivatalok a rendezett levelezéseket a közigazgatási kerületekben alakított levélhordói kerületek szerint gyorsan szétosztassák. Ha a levelek címzése hiányos, az utazó postai alkalmazottak, nemkülönben a kézbesítő postahivatalok feladatukat a kellő időre megoldani nem képesek, ennél fogva kellő időre a levelek sem kézbesíthetők. Ujból felkérem tehát a t. közönséget, hogy saját érdekében a levelezések gyorsabb kézbesíthetése s a postai alkalmazottak amugy is terhes szolgálatának megkönnyítése végett a Budapestre szóló levelezések címíratában az utca és házszámot kívül a közigazgatási kerületet (I—X-ig) és lehetőleg az emelet és ajtószámát is kiírni sziveskedjék. Budapest, 1896. május hó 28. án. Dür, s. k.

— **Alapszabály megerősítés.** A belügyminiszter a Hajdusoboszlói Iparos Olvasó-kör alapszabályát a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Dankó Pista bucsuja.** Dankó Pista már csak két estén hangversenyezik társulatával városunkban és pedig ma, pénteken, és vasárnap este, mindkét alkalommal a nagyerdei „Dobos”-pavillonban, melynek vendéglőse a legkitünőbb konyhat rendezte be a hangversenyt meglátogató közönség számára. Tegnap este óriási siker mellett Hajdu-Nánáson mutatatta be nótáit. A bucsu-hangversenyekre annál is inkább felhívjuk a közönség figyelmét, mert hosszú ideig nem lesz megint alkalmunk az ő szívhez szóló gyönyörű nótáit hallani. Ma ujból bemutatják a Dóczy József szövegéhez írott dalt.

— **Az orfeum fedél aaltt.** A Sz. Dávid István udvarkertjében új tagokkal működő orfeum vízhatlan ponyvából ké-

szült fedél alatt van s így ott az előadások esős idő esetén is megtartatnak.

— **A mulatság vége.** Nagy familia büszkesége Talyigás Lajos, a vasuti étterem szolgálója; a híres Lónyai családból való, a kik valamennyien ott szerepelnek a betörők s rablók betűsoros névmutatójában. Talyigás Lajos sem akart rokonainak szégyenére válni és Sabzon István zsebéből egy pénztárczát kilopva, az éjjel társaival együtt lumpoini volt. A mulatságnak azonban nagyon szomorú vége lett, mert reggel, a mikor Talyigás az olesó muriról hazajött, már ott várta a rendőrség s most a hüvösön várja a tolvajlás méltó büntetését.

— **Halálozás.** Babits Ilonka, Babits Sándor 12 éves leánya tegnap, c-üförtökön délelőtt hosszas szenvedés után tüdővészben meghalt. Temetése folyó hó 4-én, délután négy órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint a nyomtató-utczai 769. számú házól történik meg.

— **Az adózók érdekében.** Az 1896., 1897., 1898. évekre Hatvan-utczában kivetendő III-oszt. kereseti kivétési lajstrom f. év július hó 2-ikától a Hungária-épület II-ik emeletén lévő adókiadó osztálynál 8 napi közszemlére kitétetett és az adókiadó bizottság működését a f. év július hó 10-én a városháza kistanácsstermében az alább kitűzött napokon reggel 8 órától a következő sorrendben fogja megtartani és pedig: Folyó év július 10-én 1-től 60 tételig, 11-én 61 tételtől 110 tételig, 13-án 111 tételtől 170 tételig, 14-én 171 tételtől 333 tételig. Ennélfogva figyelmeztetnek a Hatvan-utczai kerületben lévő III. oszt. kereseti adó alá tartozó adózók, hogy a közszemlére kitétt lajstromot saját érdekében megtekintésük. Végül megemlítetük, hogy a Péterfia-, Kossuth-, Csapó-, Varga-, Piacz-utczai kerületekre vonatkozó kivétési lajstromok közszemlére kitétele és tárgyalási határnapok közhírré tétele következik.

— **A polgári kör mulatsága.** A Polgári-kör e hó 4-én tartja nyári mulatságát, a mely minden bizonynyal méltó módon fog sorakozni az eddig tartott mulatságokhoz. Igazi magyaros, jóízű összejevetések ezek, a melyek méltán vívták ki maguknak a közönség pártolását. A 4-én megtartandó majálisra már szétküldték a meghívókat. A kik tévedésből nem kaptak volna, de reflektálnak rá, forduljanak a körnek Tisza palota I. emeletén lévő helyiségében a rendezőséghez. A megkereséseknek készséggel tesz eleget a rendező-bizottság.

— **A szegényház szökevényei.** A község-házbeli fegyelmezett élet nem minden lakójának tetszik s különösen most, midőn minden bokor szállást ad, egyik-másik meg is szokik a jó rend és mértékletes életmód elől. Üsse kő, nem olyan nagy baj — gondolja magában a ház erélyes gondnoka; jön helyébe más. De az intézetre nézve kárral jár ez a gyakrabban ismétlődő szokás, mert rendeseu magokkal viszik a szegényház ruháját is. A multkor egy világtalan aggyastyán tünt el a szegényházból. Szoboszlóról hozták vissza, de megint elhajtotta nyughatatlan vére. Legujabban egy Hegedűs Istvánné nevű vén töpörödött anyóka mászott ki a kerítésen és szokott meg, mert odabenn nem ihatik — pálinkát. A pálinkaivás tilalma készletti ezeket legtöbbször szokésre.

— **Dráguló szivarok.** Az év végén ismét két népszerű szivar szenved áremelkedést, helyesebben mondva, azok szenvedik, akik szívják. Az egyik a 9 kros regalitás, amelyet főképen havannaszerű piros nyakravalója miatt kedvelnek, ennek az ára 10 kr lesz, a vastagsága által előkelő 7 kros brittanica pedig 8 krba fog kerülni. Az ilyen áremelkedés különben annak a jele szokott lenni, hogy a fölemelt szivarok lassan kimenjenek a forgalomból, amennyiben a közön-

ség szive rendszeren elfordul az ilyen javított áru szivaroktól. De ha ez a két szivar immár hervadozik is a dohány monopoliám előfáján, a sárguló levél alatt már ott van az új rügy, amennyiben a kincstár megint új fajta szivarokat akar forgalomba hozni 7 kr áron, eddig még ismeretlen név alatt. Talán „millennium” lesz a nevük.

— **Megjártott körkép.** Oroszon nem régen nagy millenniumi népünnepélyt rendeztek. Reggel 9 órakor az orosi trombitás banda harsogása mellett vonult ki az ünneplő közönség az iskolás gyerekekkel és természetesen számtalan lobogókkal a Vaserdőre, ahol este hat óráig tartott a mulatság. A menetben lovas bandérium is részt vett, de mindez teljesen elhomályosul amellet az eredeti ötlet mellett, hogy a Feszty-féle körkép mintájára ökrös fogatokon a honfoglaló Árpád feleségét és kíséretét ábrázoló csoport is vonult a menettel. Elöl ment egy felcsengőzött s népséggel jól ellátott négy ökrös szekér, a rud előtt vezető béressel; utána egy másik négy ökrös ekhós szekér szintén felcsengőzve s egy nemzeti jelvénynyel megkülönböztetve. Az ekhó alatt egy pár vitéz felügyelete alatt Árpád neje s női kísérete foglaltak helyet. — A rud előtt szolga, a kezes ökör mellett egy vezető vállán fejszével, a szekér oldalán egy öreg csatlós haladt igen fáradt léptekkel, kulaecsal az oldalán. Ezt még egy ökrös és több lovas szekér követte, mind felcsengőzve s vendégekké, egy különösen csupa gyerekekkel jól megterhelve. — Így játszották meg Oroszon a Feszty-féle körképet.

## Irodalom Művészet.

\* **Egy aranyat egy magyar szóért.** Arra a pályázatra, melyet Palágyi Menyhért, a Jelenkor cz. heti szemle szerkesztője hirdetett s melynek célja a nyelvünkben elterjedt idegen szókak magyar kifejezésekkel helyettesíteni. 130 pályamű érkezett. A jelenkor legutóbbi száma közli a részletes bírálati jelentést s számos megdicséret kifejezésen kívül a következő szavakat jutalmazta meg:

Sablon — kaptá. (Hosvay Kollér Vilmos, Kecskemét); salon — nagyház. (Fülöp Béla, (Szécsény); kuplé — sördal. (Déry Gyula, Budapest); bazár — végyott. (Christophi Ottó, Sopron); panoráma — ezerlátó. (Bényei József, Kolozsvár); jargon — fajsólás. (Dr. Kemény Zoltán, Nagy-Várád); burlesk — bohókás. (Garamy János, Budapest); szuggerál — át-sugall. (Az előbbi); illuzórius — délibábos. (Bényei József, Kolozsvár); triviális — alpári. (Fábr Imre és Fábr István, Temesvár). A „Jelenkor” új pályázatot nyit a következő idegen szókak egyenértékű magyar kifejezésekkel való pótlására: konstatál, prejudikál, precedens, incizidens, perhorreskál, szubvenzió, intervju, sztrájk, publicista, bojkott, plágium, prognosztikon, program, pavillon, profán, misztikus, oportunus, kombináció, spekuláció, kongresszus, refrén, poent, defizit, konkrét, totalizátor, tip, dualismus, realismus, statistika, korzó. Minden pályanyertes szó egy arany jutalomban részesül. A pályázatok augusztus 15-ikéig a Jelenkor szerkesztőségéhez czimezve: Budapest, József-utca 81., küldendők.

\* **Egy óriási festmény.** Az aradi vértanúk kivégzése. Thorma óriási festménye most már a kiállítás főkapujának szomszédságában, a Wampeties disztermében látható. Este villamos fényénél, belépő díj 30 kr. A kép tárgya ez:

... Szombat van, hős októberi regg, 1849. okt. hatodika. Hatodfél óra reggel... A tizenhárom aradi vértanu közül négy dicső már megdicsőült, félórával előbb kegyelmesen agyonlőtték őket az aradi vársán-

azon. Fél hét óra volt reggel, kilencz vértanu még fogoly s még hős, még él. De ezek már az utolsó percek.

És ezekről az utolsó percekről festette meg képét Thorma János.

Az alávaló gyilkosság színtere: az aradi vár előtti tér, Zsigmondháza és Uj-Arad előtt terül el a vesztőhely, itt a magyar Golgotha. Ide hozták a kilencz foglyot: Damjanich Jánost, Pöltenberg Ernőt, Török Ignácot, Lahner Györgyöt, Knézi Károlyt, Nagy Sándor Józsefet, Leiningen Károly grófot, Aulich Lajost, Vécsey Károly grófot. A nyirkos őszi hajnalban összegyűltek már a vár déli kapujánál, innen jöttek gyalog, megvasalva, láncra verve. Damjanichnak béna volt a lába, nem tudott gyalog menni, azt feltették egy parasztszekérre, a szekeres sirt az egész uton, a tábornok vigasztalta. Egy zászlóalj osztrák gyalogos kísérete a kilencz hőst a vesztőhelyre. Itten megálltak, a katonaság nagy négyzetet formált és bezárta a kilencz egyforma bitót, a kilencz vértanút, a papokat, a hóhért és pribékjét, a porkolábot.

Felolvasták a halálos ítéletet, a porkoláb — igen, a porkoláb! — formából kegyelmet kért. A gyilkosságot vezénylő őrnagy mondta: „Istennél a kegyelem!”

Megkezdődik a „munka”, mely a magyarnak örök dicsőség, a másoknak örök szégyen.

Itt kezdődik a kép:

A bakó — brünni fajzat — Pöltenberg Ernő nyakára keríti az egy ujjnyi vastagságú kötelet.

Vele szemben nyolcz társa a halálban — még élnek és szembe néznek a halállal. Nagy Sándor áll elől mereven és gögösen nézi a hóhérok munkáját. Damjanich János az, aki a szekéren ül és csillogó szeméből az elszántság és a gyűlölet villog ki. A szekér vendégoldalához Leiningen gróf támaszkodik.

Török Ignác alakja az, a mely a keresztet emelő pap mögött látható. A Vécsey Károly gróf kezét fogja. A Vécsey karjába fonja karját Lahner György. Mindkettőjük vállánál látható a Knézi Károly feje. Aulich Lajos a sorban a legutolsó.

Két szakasz gyalogos látszik mögöttük. Ez a kép; a mi aztán következik, mindnyájan tudjuk. Meghaltak mind, ebben a sorrendben: Pöltenberg, Török, Lahner, Knézi, Nagy Sándor, Leiningen, Aulich, Damjanich, Vécsey...

## Az erdei forrás.

Gr. Lázár Kálmántól.

(Folytatás és vége.)

A tündér eltűnt, én fölédtem, de még soká gondoltam álmomra, mely a víz körutját költőin ugyan, de hiven magyarázta. Igen, igen, szép olvasónim, az én tündéremnek igaza volt s annak bizonyítására megkísértem kegyetekkel megismertetni a forrás történetét, egy tanár naplótöredéke nyomán.

Midőn reggel megkezdem vándorlást, nem csak az alantibb hegy-szakadékokat lépé el nehéz sűrű köd, hanem a hegyesuesokra is finom, mondhatnám: légies ködfelhők borultak, melyek még napfeljötté után is ott látszottak, — s csak a mint a nap a láthatáron magasabbra emelkedett és sugárai a léget átmelegíték, tűntek el rendre. Mi okozhatta ezt? Több más okok mellett az is, hogy az apró vízhólyagocskák, melyekből a köd alakul, érintkezve a fák és más növények hideg leveleivel, megsűrűdnek, azokra tapadnak és szemünk előtt tiszta csöpp gyanánt tűnnek fel. Ezt szokták harmatnak nevezni, hogy pedig ez uton tetemes vízleülepedés idéztetik elő, az kitűnik abból, hogy néha annyira átáztatja a növényeket a harmat, mintha csak jó tömött eső érte volna azokat. Ha délfelé fölkeressük a harmat-öntözte helyeket, a nyiroknak többé semmi nyoma. Hova lett az? Mielőtt a nap oly magasra emelkedhetett, hogy a harmatesöppeket átmelegíthesse, azoknak nagy része az egyenesen álló növényzárakon alá szivárgott és a földbe behatolt. A többi rész a nap sugárai által átmelegítette, láthatatlan

vizgőz alakjában a magasba főlzállt, hogy előbb-utóbb, talán már a legközelebbi éjjel ismét mint harmat enyhítse a virágok szomját és a földbe hatoljon. A föld nyugodt, tétlennek tetsző ölében folytonos tevékenység vehető észre. A behatolt vizesöppek mind mélyebbre szivárognak. Csak kevés tárgy képes nekik ellentállni. A homokrétegeken csak amugy könnyedén szűrődnek át; a legkeményebb földréteg sem bírja feltartóztatni, sőt a legkeményebb mészkő sem állhatja utjukat.

De a víz nem szívesen vándorol egyedül a föld mélyébe, utitársat keres és ezt majd mindenütt fölleli egy rokonnában. E rokona a szénsav. A rokonság onnan ered, hogy a szénsavnak is — valamint a víznek — főalkat-résztét az éleny (oxygen) képezi. E szerint természetes, hogy egymáshoz vonzódnak s egymással egyesülni kívánnak; ez egyesülés pedig, míg a meszet felolvasztani nem bírja, továbbhaladásában is akadályozva van, utjában majd mindennütt mészkőre bukkanván. A szénsavas víz azonban már felolvasztja a mészkövet; mész-részt vesz fel magába és ezen összeköttetés által mésztartalmu vízzé lesz. Ezen mész-részszel egyesült víz aztán mindaddig hatol be a földbe, míg oly réteghez nem ér, melyen áthatolni többé nem bír. Ilyen az agyag, azon tulajdonsággal bírván, hogy nem engedí rajta a vizet átszűrődni. Ha tehát a víz ily agyagréteghez ér, azon megállapodik, de a folyton szivárgó csöppek által mennyisége folyton növekedvén, kénytelen az agyagtelep fölött törni előre mindaddig, míg az agyagtelep valamely hegyoldalnál végét éri, hol aztán a víz mint forrás tör elő.

A ködfelhőben uszó vízhólyagocskáknak hős forrásvízzé átalakulása által azonban a víz épen nem fejezte be körutját, sőt tulajdonképen csak akkor kezdi azt meg. Még sokat kell vándorolni, még hasznosítani kell erejét a természet műhelyében. A csöppekből alakuló forrás, egyesülve testvéreivel, pataká, a patak hasonló módon folyamává lesz, míg ez végre a tengerbe szakad. És itt, ha részeire vegytanilag föl akarjuk bontani, nem ismerünk többé reá. A forrás kristálytiszta szénsav- és mésztartalmu vize ujjalag átalakuláson ment keresztül. A napsugarak, melyek a forrás, a patak, a folyam tükrén égtek, kifejtett melegség által a szénsav elillanását idézték elő, mi által el lőn véve a forrásvíz frissesége, ereje, sajátos ize. A mész-részek is leülepedtek és folyamiszappá lőnek. Ezen elvált részeket aztán leginkább a só helyettesíti.

De vajon a ködfelhőt képező vízhólyagocskákból alakuló forrás befejezte-e körutját, midőn vizét a tengerbe ömleszté? Ej dehogy, hisz ha körutat kell tennie, akkor oda és oly minőségben kell visszatérnie, a honnan és mily minőségben távozott; tehát ismét vízhólyagocskákká válva, ködbe kell feloszolnia. Ezt ujjalag a nap eszközi, a tenger nagy részét meleg által apró vízhólyagocskákból álló vízgőzzé alakítván át. A vízhólyagocskák fölemelkednek szédítő magasba, hol a légfolyam által tova hajtának és a legkülönbözőbb módon alakulnak. Termékenyítő esökként hullanak alá, pusztító jégverésként tönkre teszik a gazda szép reményét, vagy hófergetegként tűnnek elő, de mindig újra, meg újra vízhólyagocskákként emelkednek föl a magasba, köddé válva, ezüst-fátyolt vetnek a hegyek esucsáira, tündöklő harmatesöppekként tűnnek fel a növényeken s alászállnak a föld mélyébe, hogy ott kristályforrássá egyesülve, törjenek ismét elő.

Nemde igaza volt a tündérnek, midőn azt mondta, hogy a forrás kristálygyöngyei, a messze távolban szárnyra kelve, visszaröpülnek hozzája?

## CSARNOK.

### A régi arczkóp.

Kentzler Gyula.

(Folytatás.)

A melancholia fekete felhője lepte el emémet. Még jobban, mint azelőtt.

Két évig voltam távol. Mikor haza jöttem és az orvos látta homlokomon azt a bus kifejezést, nem szólt, nem kérdezősködött, de olyasformát mondhatott atyámnak, hogy ő nem tehet róla, az utazás ellenkezőt hozott létre, mint a mit ő akart. Jó öreg ember volt az orvos. Ugy szeretett, mintha fia lettem volna.

Láttam, valamit titkoltak előttem. Nem akartak szomorítani, pedig megtudtam. Ilonka, aki úgy szeretett, nőül ment egy emberhez, aki nem is tudom mi volt a vármegyénél. Baghy Károlynak hívták.

Azt hittem, hűtlen lett és ebben aztán megnyugodtam. Minden nő egyforma. Miért lenne ő kivétel. El akartam felejteni, de csak nagynehezen ment ez. Ki kellett volna tépni szívemet, hogy ne gondoljak rá. Aztán menetetni kezdtem. Mit esínált volna nálam, hiszen talán el sem tudtam volna tartani. Akkor tudtam meg, hogy a vagyonunkból semmi sincs. Atyámnak régi jószágát el kellett adnia.

Négy év telt el azóta. Első évben mily nehéz volt az élet. Alig tudtam elviselni, de a szív sebét begyógyította az idő, az évek multa meghozta rá a vigasztalást.

Az ötödik évben egy multságba mentem. A megye tisztikara rendezett bált és én mint megyei tisztviselő kénytelen voltam megjelenni. Ez volt az első multság, ahova elmentem azóta az eset óta. A tánczolókat közt egy fiatal, de halvány nőt pillantottam meg. Nem tudom miért, de úgy vonzott e nő magához. Megszóllítottam egy barátomat és kértem tőle, hogy kicsoda. Ő nevetve felelt:

- Nem ismered meg?
- Én? kérdém csodálkozva.
- Igen! Nézd meg jól.

Megfigyeltem erősen e nőt. — E vonások — mondám magamban és megragadtam barátom karját. Tán csak nem... — nem mertem hinni szemeimnek — nem Somberky Ilona?

— Az, az — felelé.

— De hát, hogy lehet az... hiszen pár év előtt oly szép volt. Nem, az lehetetlen! Az a viruló szép leány és ez a sápadt asszony...

— Az egy személy — végzé be a mondatot barátom — már pedig úgy van. Az a régi, viruló szép leány most ez a sápadt fiatal asszony.

— Hogy lehet az? — kérdém kikelve arczomból.

Barátom arca elkomolyodott és elbeszélte nekem, a mit még nem tudtam az Ilonka történetéből.

— Ott kezdem, a hol te megkérted Ilonka kezét és az öreg Somberky megtagadta azt tőled. Hogy miért, a nem tudom, azt egyedül ő tudhatja. A leány, a ki téged szeretett várt, hátha mégis lehetséges kieszközölni, hogy te és ő hitvestársak legyetek. Kért, könyörgött és az öreg szíve meglágyult volna...

— Hogyan — kiálték fel — hát Ilonka...

— Ne szakíts félbe. Meglágyult volna. De te ezt nem vártad be. Kétségbeestél, elutaltál. Ilonka sirt, várt reád fájdalmas szívvél egy hosszú esztendeig. Várt, azt hitte, hogy talán hazajössz. Levelét nem irtál s így utánad irni nem tudott, nem tudta, hol vagy.

Egy év alatt hány kórót kosarazott ki, köztük engem is. Pedig kimondhatatlanul szerettem. De ez nem tartozik ide. A leány sápadt, hervadt a szívét emészto fájdalom miatt. Másik évben aztán odaadta a kezét ennek a Baghy-nak. Tudtam, hogy gyűlöli ezt az embert és annál inkább megdöbbsentem, mikor meghalottam, hogy ő és Baghy Károly jegyesek. El sem hittem, azt gondoltam tréfál az illető. De nem. Az nem tréfált, a hir igaz volt.

Kétségbeesve siettem Somberkyékhez. Kérdeztem az öreget, az nem szólt semmit, vállat vont és boszusan szólt:

— Ki érti a nők dolgát!

— De urambátyám — kiálték fel — hiszen leánya boldogtalan lesz.

(Folyt. köv.)

## Közgazdaság.

### Felhívás

a mélyen tisztelt földbirtokos és bérlő urakhoz, valamint a gazdatiszti és erdőtiszti karhoz!

A magyar gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesületének ugy a mult évben április 15-én, mint a folyó évben május 10-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy az ezredéves ünnepély alkalmából egyesületünk Budapestben, f. évi szeptember 25-én d. u. a II-ik magyar gazdatiszti kongresszust tartsa meg. Ezen kongresszus védnökségét Darányi Ignác földmívelésügyi m. kir. miniszter ur volt kegyes elfogadni. Ezen kongresszuson csak két kérdés vetetik tárgyalás alá u. m. 1. a gazdatiszti kvalifikáció megállapodása, 2. a szolgáltatások és gazdasági alkalmazottak közötti jogviszony törvény útján való szabályozását. Mindkét kérdésre megfelelő szakelőadó nyeretett meg s a határozati javaslatok a kongresszust megelőzőleg a kongresszusra jelentkező tagoknak meg fog küldetni. A II-ik magyargazdatiszti kongresszusra résztvehet minden magyar földbirtokos, földbérlő, gazdatiszt és erdőtiszt, valamint a mezőgazdasági ügyek iránt érdeklődő bármily magyar honpolgár, ki e szándékát a gazdatiszti kongresszust rendező bizottságnak legkésőbb szeptember 1-ig bejelenti és a 2 koronában megállapított részvételi díjat e határidőig beküldi. A t. gazdatiszt urakat kérjük, hogy a kongresszus napirendjére felvett kérdéseket előzetes megbeszélés tárgyává tegyék s nézeteiket s véleményeiket bárha azokat hirlapilag is közzé tették, mégis a rendező bizottsággal közölni sziveskedjenek. E kongresszuson résztvevők vasuti utazásnál azon kedvezményben részesülnek, hogy az iroda által megszerezhető igazolvány alapján III-ad osztályu jeggyel III-od osztályon, II. osztályu jeggyel I-ső osztályon utazhatnak. Szintén az iroda közvetítésén 5 db. kiállítási belépő jegyet kaphatnak 1 frt. o. é. árban. Az elszállásolást illetőleg az iroda megkeresésre szívesen közvetít olesó és megfelelő lakást.

A II-ik magyar gazdatiszti kongresszust illető minden közleményt vagy megkeresést: A magyar gazdatiszti kongresszust rendező bizottsághoz, Budapestben, IX. Lónyay utca 7. sz. czim alá kérjük küldeni.

### Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése. 1896. július hó 3-án.

#### Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	122.50	123.—
" vasuti beruházási köt. 4%.	124.—	125.—
" koronajárdék 4%.	99.10	99.60
" regále vált. köt. 4%.	100.50	101.50
Osztrák aranyjárdék 4%.	122.50	123.—
Egységes állam kötvény 4%.	101.25	101.75
Tisza-szeg. 4%-os nyerem.-sors	138.50	139.50

#### Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	379.—	379.50
Osztrák hitelbank részvény	—	350.90	351.10
Magyripar-és keresk. bank. r.	103.—	—	103.50

#### Sorsjegyek:

Magyarjelzalogbank 4%-ossorsj.	121.—	122.—
3-os	105.50	105.75
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	114.50	115.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.—	10.50
Osztrák	—	18.50
Olasz	—	11.50
Bazilika sorsjegy	—	6.50
Jó-sziv	—	3.10

#### Pénznomok:

Cs. és kir. arany	—	—	5.67	5.72
20 márkás arany	—	—	11.75	11.80
20 frankos arany	—	—	9.50	9.54
1 Sovereigns	—	—	11.99	12.04

## Debreczeni piac.

Heti vásár június 30.

### Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 2295 kgr. I. rendü 6.20, II r. 6.15, III r. 6.10.

Rozs, piacra hozatott 2130 kgr. I. rendü 5.—, II r. 4.90, III r. 4.80.

Kétszemes, piacra hozatott 2210 kgr. I. rendü 5.20, II. r. 5.15, III r. 5.10

Árpa, piacra hozatott 2060 kgr. I. rendü 4.20, II r. 4.15, III r. 4.10.

Zab, piacra hozatott 2230 kgr. I. rendü 5.50, II r. 5.45, III r. 5.40.

Tengeri, piacra hozatott 3615 kgr. I. rendü 4.30, II. r. 4.25, III. r. 4.20

Köles 5.50—5.20

Köleskása 12—

Burgonya 3.40—3.——2.80

### Piaczi árucikkek:

100 kilónként: Babfehér 10.00, babsárga 11.00 burgonya 3.40, sódarabos 10.80, sódarált 11.50, disznózsir 52 frt, széna I. endü 1.80, II. r. 1.70, III. r. 1.50, szalma I. r. 60 frt. II. r. 50, szalonna sós 49—50 frt, szalonna sótlan 48 frt, háj 49—50 frt, nyers faggyu 22 frt, szappan 23 frt, aszalt szilva 16 frt, borsó 18 frt, lenese 24 frt, rizs 16—32 frt, pirszen 2.20, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén 1.80, árpakása 14—34

Kilónként: Árpakása 16—36 kr., aszaltszilva 20—24 kr., asztali dara 16 kr., burgonya 3 kr., borsó szépeességi 20 kr., szatmári 20 kr., babfehér 8 kr., sárga 8 kr., disznó-zsir 56, cukor 42, irós-vaj 1 frt — kr., köleskása 12 kr., lenese szatmári 24 kr., szépeességi 28 kr., liszt Nr. 1. 12 kr., Nr. 2. 11½ kr., Nr. 3. 11 kr., Nr. 4. 10½ kr., Nr. 5. 10 kr., Nr. 6. 10 kr., olvasztott vaj 90 kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 16—36 kr., szappan 26 kr., szalonna sós 56 kr., sótlan 50—52 kr., kávé 2 frt 20 kr.

Literenként: Tej 10 kr., tejfel 40 kr., aszalt-szilva 15 kr., petroleum 20 kr., borsó 12—14 kr., lenese 10—12 kr., bab 8 kr., köleskása 10 kr.

### Állatvásár.

Ló fellajtatott 910 db., elkelt 365 db Marha felhajtatott 1290 db., elkelt 529 db Sertés felhajtatott — db., elkelt — db Sovány 6—12 hónapos — frt. Egy éves—másfél éves — frt. Másfél éves—kétéves — frt. Öreg sovány — frt. Kővér kilója — frt. Uj szalona 48—50 kr., Juh és birka felhajtatott — db. elkelt — db.

Husárak: Marhahus 38 40, 48, 50, 52, 54, 56, 60 kr. Bonyuhus 56—60 kr. Sertés-hus 40, 44, 48, 50, 52 kr. Juhhus 40 kr.

Napszámárak: Havi átlag, férfi ellátással 75—80 kr., ellátás nélkül 1.50 frt. szőlőmunka 10 és 5 krral drágább, nő ellátással 50 kr., ellátás nélkül 70 kr., gyermek ellátással 35 kr., ellátás nélkül 45 kr.

Tűzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.50 kr., fafelvágás 2.40 frt, beszállítása 1.20 kr.

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, július 2.

Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a kereslet korlátolt volt. Elkelt kellelmes irányzat mellett 18.000 métermázsra változatlan áron, részben szerbiai áruból.

Egyéb gabonaneműekben gyér forgalom volt változatlan áron. Zab 5-10 krral lanyhább.

Eladatott:

Buza: Tiszav.: 200 mm. 81.5 kg. 6.85 frton, 150 mm. 81 kg. 6.85 frt. 200 mm. 81 kg. 6.85 frt. 900 mm. 81 kg. 6.85 frt. 100 mm. 81 kg. 6.85 frt. 100 mm. 80.5 kg. 6.85 frt. 200 mm. 81 kg. 6.82 és fél frt. 800 mm. 80 kg. 6.85 frt. 100 mm. 80 kg. 6.82 és fél frt. 100 mm. 78 kg. 6.60 frt, mind három hónapra.

Zab: 6.10-6.17.

Határidő-üzlet.

Az irányzat lanyha. Buza eleinte lanyha volt, utóbb azonban szilárdult, rozs, tengeri és zab lanyha maradt.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

Zárlat 1 óra:

Table with 3 columns: Item, Year, Price range. Includes Buza szept.-októberre, Rozs tavaszra, Tengeri máj.-jun.-ra, Zab szept.-okt., Repeze aug.-szept.

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

Table with 3 columns: Item, Year, Price range. Includes Buza 1896. őszre, Rozs 1896, Zab 1896, Tengeri 1896 máj.-június-ra, Repeze 1896 őszre.

Szerkesztői posta.

Felső-Józsa. Magánlevélben válaszoltunk. Sz. Károly Urnak, Debreczen. A beküldött nyilatkozatot áttettük a kiadóhivatalhoz, mivel ilyen természetű ügyek a szerkesztőséghez nem tartoznak.

K. Gy. Budapest. Méltóztatásuk ajánlatával a „Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság Nagytekinetű Igazgatóságához fordulni.

X-y. Az állások jelenleg be vannak töltve. Nevét azonban előjegyzésbe vettük s üresedés esetén irunk.

Ella. Jó verseket küldünk, de ilyen rosakat, mint az Öné, soha.

R. E. Ó Nagyságának. Az elismerő sorokat köszönjük és szerkesztőségünk minden egyes tagja mély tiszteletét küldi Nagyságodnak.

Sz. A. Urnak. Ó-Tátrafüred. A lap küldéséről intézkedtünk. Sok üdvözlét.

Kiadóhivatali üzenetek.

Többeknek. A nyári idény bekövetkeztével igen sok lakásváltozást jelentettek be előfizetőink közül. Azonban nagyon sokszor megakadunk, mert nem tudjuk vagy a névaláírást, vagy pedig a helyet, hová a lap ezután küldendő, elolvasni.

J. I. urnak Nagy-Kikindán. Előfizetése így áll: a beküldött 5 frt 1895 II. félévre szól, a 2 frt 55 kr 1896. I. negyedre; minthogy azonban a lap apr. 15-ig járt, így a hátralék 45 kr. Ha pedig Uraságod továbbra is óhajtja lapunkat, úgy kérjük egy bizonyos időre, pl. egy negyedévre az összeget beküldeni.

Bérkoosik dijszabályzata.

Table with 3 columns: Description, Ket lovas, Egy lovas. Includes sections for I. Napssámra, II. Órassámra, III. Egyes járatokért, IV. Meghatározott járatok.

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítanak.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. május hó 1-től.

Egységes vasúti idő szerint.

Table with 3 columns: Destination, Class, Price. Includes Debreczenből indul, Budapest-Nagyvárad-felé, Budapest felé (gyorsvonat), Budapest-Nagyvárad felé, Budapest-Nagyvárad felé (este), Nagyváradra, P.-Ladánytól gy. v., P.-Ladányig, Szatmár-M.-Sziget felé, Szatmár-M.-Sziget felé (este), Szatmár-M.-Sziget felé (éjjel), Csak Szatmárig, Miskolcz-Kassa felé, Miskolcz-Kassa felé, Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé, H.-Böszörmény-Büd.-v. áll. v.-tól, Sz.-Mihály-felé, Füzes-Abony felé, Ohat-Kócs-Polgár felé, Derecske-Nagy-Léta felé, Derecske-Nagy-Léta felé.

Budapestről-Debreczenbe

Table with 3 columns: Description, Class, Price. Includes A d. u. 3 ó. 47 p.-kor érkező sz.-v., A este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy.-v., Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v., Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v. (P.-Ladányig gy.-v. átszállással), A reggel 7 ó. 20 p.-kor érkező sz.-v.

Debreczenbe érkeznek:

Table with 3 columns: Description, Class, Price. Includes Budapest-Nagyvárad felől, Budapest-Nagyvárad felől gy.-v., Budapest-Nagyvárad felől, Budapest-Nagyvárad felől (P.-Ladányig gy.-v.), M.-Sziget-Szatmár felől, M.-Sziget-Szatmár felől.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság. Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Egy javakorabeli volt gyakorlott kerész, ki eddig nagyobb uradalmaknál működött, óhajtaná nagyobb uri haznál vagy uradalomnál helyben vagy vidéken

házigondnoki állást

elnyerni. Az illető a házigondnoki teendőknél kívül egy házi kertnek gondozását is elvállalná.

Megfelelő hatáskörű állásban 1000 frt óvadékot is nyújthat. Közvetítők 100 frt jutalmat kapnak.

Szíves ajánlatok „G. N. 40” alatt a kiadóhivatalhoz intézendők. 633-3-1

Advertisement for „Czerny-féle Keleti rózsatej” (Orientalische Rosen-Milch) with description and price.

Advertisement for „Czerny-féle „Tanningene” hajfestőszert, describing its benefits and price.

Advertisement for Raktáron vannak mindenféle illatszerek, szappanok, poudre-ek, Crémek, arczkenőcsök, glycerin készítmények, pomádék, conferevaprit, szájszívcs, fogporok, fogkefék, aranyzókeviz, hajszerek, füstölők, zsebrendő-parfümök, Eau de Cologne stb. stb.

Advertisement for Czerny J. Antal-nál Bécs, including address and contact information.

Large advertisement for Felzálogkölcsonöket (mortgage loans) with details on interest rates and terms.